

Inhoud

Redactioneel 65
Karel Hoppenbrouwers

Suïcides onder jongeren in de periode 1996-2012 66
L. Bijker, M.M. Boere-Boonekamp, W.L.J.M. Duijst, R. Ghoncheh, O. Sijperda en A.J.F.M. Kerkhof

Signaleren van taalontwikkelingsstoornissen bij meertalig opgevoede kinderen 71
M. van Denderen-Lubbers, C.H. Wiefferink, C.M.J. van Schie, R. Rip en N. Uilenburg

RVP-vaccinaties: meldingen van bijwerkingen 75
H.C. Rümke en A.C. Kant

Kroniek 50 jaar Van Wiechenonderzoek 81
I. Steinbuch-Linstra, H.H. Stam-van den Doel en E.C. Carmiggelt

Metten is weten – de kracht van jeugdgezondheidszorg

Het in de wetenschap vaak gebruikte adagium ‘metten is weten’ heeft zijn oorsprong in verschillende ‘quotes’ van Lord William Thomson Kelvin, een 19^e-eeuwse Britse natuurkundige (1824-1907) die pleitte voor nauwkeurige en volgehouden metingen om tot kennis te komen. *To measure is to know* en *If you cannot measure it, you cannot improve it* zijn uitspraken die hiernaar verwijzen.

Deze quotes dateren van meer dan 100 jaar geleden, welk moment niet toevallig ook de start is van systematische metingen in de zuigelingen- en schoolgezondheidszorg in Europa. Sindsdien werden de programma's van jeugdgezondheidszorg uitgebouwd tot wat ze nu zijn. Met hun *Kroniek van 50 jaar Van Wiechenonderzoek* illustreren Steinbuch-Linstra, Stam en Carmiggelt in dit nummer mooi op welke manier de ‘meting’ van de ontwikkeling van kinderen over een periode van vijf decennia is geëvolueerd. Door herhaalde evaluatie en aanpassing van het programma werd de signalering gaandeweg verbeterd. Een voorbeeld dus van de wijze waarop meting tot kennis leidt, zowel over de ontwikkeling van het individuele kind als over de effectiviteit van het programma om ontwikkelingsachterstand tijdig op te sporen. De studie over het signaleren van taalontwikkelingsstoornissen bij meertalig opgevoede kinderen van Van Denderen en collega's, is een illustratie van hetzelfde. Met name meetresultaten evalueren bij meer dan 5000 kinderen om kennis te vergaren over de waarde van het VTO-taal signaleringsinstrument. *To measure to improve* dus!

Jeugdgezondheidszorg is echter veel meer dan de evaluatie van ontwikkeling alleen. In hun bijdrage over de meldingen van bijwerkingen na RVP-vaccinaties hebben Rümke en Kant het over een ander paradepaardje van de jeugdgezondheidszorg. Mede dankzij de jeugdgezondheidszorg kennen we een ongezien hoge vaccinatiegraad voor de meeste vaccinaties van het programma. De geloofwaardigheid van dit programma hangt echter nauw samen met het bewijs van de veiligheid ervan. Vandaar het belang van een goede registratie van bijwerkingen na vaccinatie. Alhoewel niet volledig, is de jaarlijkse rapportering van bijwerkingen van vaccinaties door het Lareb een onmisbare bron van informatie om de veiligheid van het vaccinatieprogramma blijvend te onderbouwen. De cijfers zijn geruststellend, ook dat is belangrijk om te weten. *To measure to know* dus!

Tot slot nog een voorbeeld uit de psychosociale hoek. Suïdecijfers bij jongeren zijn dramatisch hoog, meer nog in Vlaanderen dan in Nederland, en hebben de neiging nog elk jaar te stijgen. Ook hier begint efficiënte preventie bij kennis van de omstandigheden waarin de suïcide heeft plaatsgevonden, en van de eventuele signalen die eraan voorafgingen. Bijker en collega's rapporteren over hun onderzoek naar de kwaliteit en beschikbaarheid van lijkschouw- en jeugdgezondheidszorgdossiers om de suïcides onder jongeren in kaart te brengen. Zij werden geconfronteerd met niet-traceerbare dossiers en ontoereikende registraties. Enigszins contradictorisch leidt in dit voorbeeld het gebrek aan beschikbare cijfers tot relevante kennis. Met het oog op effectieve preventie van suïcide bij jongeren moeten registratieprocedures verbeterd worden en is vlottere uitwisseling van gegevens tussen professionals noodzakelijk. *To measure to improve* dus!

Dit boeiende zomernummer van het tijdschrift verdient grondige lezing, gezeten in de schaduw van een fruitboom met een glas frisse witte wijn. Moge het de lezer motiveren om vanaf september bij de start van het nieuwe werkjaar nog meer dan voorheen te meten om te weten.

Karel Hoppenbrouwers